

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhiepiscopale, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Se duc, ori rămân?

Sibiu, 10 Septembrie n.

Suntem apropiați de mijlocul lunii în care parlamentul ungar are să se întrunească de nou, după o vacanță destul de lungă, fie pentru a se apuca de muncă, fie pentru a fi de nou trimis acasă, ori poate că, disolvat de tot, pentru a face loc altuia, eșit din alte alegeri. Căci numai eventualitățile acestea două sunt posibile, anume: ori face actuala majoritate parlamentară legea nouă electorală sub actualul guvern, votând, firește, și necesitățile de stat, bugetul și contingentul de recruți, ori vine alt guvern, pentru a să facă *aceasta* noua lege electorală, de sine înțelese, cu o nouă majoritate parlamentară.

Deși ziarele maghiare nu sunt tocmai comunicative în privința acesteia, din puținele informațiuni ce le aflăm în coloanele lor putem totuși să ne formăm părerea, că după redeschiderea dietei vom fi puși în fața eventualității *prime*. Rămâne guvernul la postul său, și rămâne coaliția împreună, pentru a face aceea ce e dator să mai facă, noua lege electorală, și să voteze necesitățile de stat!

Se zice, că ministrul Kossuth ar fi și compus deja un nou proiect de lege despre reformele electorale, fără pluralitate și fără drept de vot indirect, și totuși astfel combinat, ca numărul alegătorilor să treacă peste două milioane; deci o lege nouă electorală, care ve mulțami pe toți independenții, și pe cei ce nu voiau să accepte de loc pluralitatea contelui Andrassy.

Va fi supus acest nou proiect de lege consiliului de miniștri. care să întrunească astăzi, Vineri, în Budapesta, ori va forma mai târziu obiect de discuție în consiliul de miniștri? Nu putem să știm. Știm însă, că în consiliul de miniștri de astăzi, la care vor participa toți

membrii guvernului, se vor lua însemnate hotărâri cu privire la situația politică, și cu hotărârile acestea va merge săptămâna viitoare domnul prim-ministru Wekerle la Viena, pentru a le supune aprobării Majestății Sale.

E un semn de limpezire a situației încordate politice faptul, că și ziarele aparținătoare grupului care cere bancă independentă ungărilor pledează în timpul din urmă pentru crearea legii noi electorale în prima linie, lăsându-le toate celelalte pentru mai târziu. Era vorba apoi și despre aceea, că planul de descurcare al domnului Kossuth ar fi fost, ca și legea electorală să fie lăsată, împreună cu celelalte chestii mari, în grija viitorului parlament, ceea ce însă nu s'a confirmat, și nici nu ar fi fost corect, pentru că actualul parlament ungar a fost scos din alegerile făcute sub lozincă sufragiului universal, deci actualul parlament e dator să facă legea electorală, pe baza sufragiului universal, fără a mai cere, ca alegătorii țării să se pronunțe de nou în chestia aceasta.

Intrebarea e deci, că rămâne guvernul și coaliția la putere, ori se retrag? Răspunsul are să-l dea consiliul de miniștri de astăzi. Pentru că alte pertractări noi cu Coroana nu se vor mai întâmpla. Coroana își are punctul ei de vedere bine stabilit, dela care nu se abate. Acum mai puțin decât mai înainte. Acest punct de vedere e următorul: Guvern curat kossuthist Coroana nu numește, ci numai împreună cu elemente, cari stau pe baza tranșacției dela 1867. Coaliția are să facă noua lege electorală, fie sub actualul guvern, fie sub un guvern premenit, care să facă și alegerile noi, iar celelalte chestii să rămână neresolvate până la întrunirea noului parlament. Necesitățile de stat însă să fie votate, împreună cu anexarea Bosniei, și cu spesele avute cu anexarea. Dacă nu se angajază

coaliția la aceasta și nu ia guvernul răspunderea, că parlamentul se va conforma dorinței Coroanei, urmează un guvern nou, care nu va avea decât un singur punct de program de rezolvat, facerea legii electorale pe baza sufragiului universal, egal și secret, cu votare pe comune.

Fiind aceasta situația, credem, că eventualitatea din urmă nu se va ivi, pentru că guvernul se va conforma dorinței Coroanei și în consiliul de astăzi va lua hotărâri în acest înțeles.

„Crisa și chestia română“.

Acesta e titlul unei broșurele de 75 pagini (tipărită în Lugoj), pe care am primit-o zilele trecute la redacție. Am citit-o și mi-a plăcut cuprinsul ei. Sunt depuse în broșură vederile unui tiner advocat maghiar din Bozovici, comitatul Caraș-Severin, care are curajul, în zilele de astăzi, când domnește pretutindenea minciuna și prefăcătoria, să-și spună pe față gândurile și părerile față de actuala politică maghiară, pe care o condamnă fără cruțare.

Numele autorului broșurei e Dr. Horváth József Lajos. Se vede că e un Ungur adevărat, pentru că numai Ungurul adevărat e sincer și deschis la vorbă. El minune mare, că ni se dă se vedem și astfel de exemple rari de adevărați patrioți prin șirele dese ale celor mulți pri-pășiți printre Români numai cu gândul de a face carieră, ori de a exploata situațiunile în favorul lor, printre aceia, cari își închipuiesc, că ei sunt apărătorii țării prin acele „colțuri espuse“, cum le numesc ei, și că dacă n'ar fi ei, cari se fie totdeauna cu ochii în patru, ar fi vai și amar de aceasta patrie, asupra căreia nu veghiază nime cu destulă trezvie, afară de ei. Ei însă își fac datoria în mână, ori denunțând, dacă

nu pot face alta, pe ceice, după părerea lor, primejdădește patria, dar de fapt nu fac alta decât își apără drepturile, legea și moșia.

Domnul Dr. Horváth József Lajos nu e de pânura acestora. El nu judecă cu capul altora, ci cu capul propriu. Iar pentru a-și putea croi singur o judecată dreaptă în chestia asupra căreia a ținut să-și spună cuvântul, a studiat-o întâi, cu sârguință. Adevărat, că încă nu din destul, pentru că, o cunoaște în toate amănuntele, dar totuși o cunoaște bineșor. E chestia națională română. Nici nu o poate nime studia în câteva luni, și poate că nici în câțiva ani. Cu toate acestea, autorul broșurei o cunoaște mai bine decât mulți dintre miniștrii noștri, din trecut, din present, și poate că și din viitor.

Ideea călăuzitoare a autorului broșurei e: necesitatea de a se împăca Maghiarii cu Românii, și natural, și cu celelalte naționalități, pentru că Ungaria numai așa poate să-și elupte independența economică față de Austria, dacă pășește în treagă în lupta de desfăcere, deci Ungurii și celelalte naționalități împreună. Și autorul broșurei ajunge la concluziunea, că înțelegerea e posibilă, dacă politica maghiară abandonează *șovinismul*, iar Românii se lapadă de ideea *federalismului*. Acestea două sunt extremele, cari împiedecă apropierea acestor două popoare, avisele unul la sprijinul celuilalt.

Până ajunge la concluziunea aceasta, ne zugrăvește autorul broșurei multe situațiuni politice din trecut și present, pe cari numai mintea și inima curată a adevăratului patriot le vede așa cum le vede dânsul. Ne spune de es. că în politica maghiară acum domnește *șovinismul*. El a eșit deasupra. O urmare rea a acestui fapt e însă împrejurarea, că azi administrația e și mai coruptă decât mai înainte și o armată întreagă de existențe, cari între împrejurări nor-

FOIȘOARĂ.

Glăsurile nouă ale profetilor vechi.

De Tr. Scorobef, presbiter.

(Urmare).

Trec încă 3—4 veacuri, cu războaie civile, împărcheri, influențe străine și păgânirea religiei. Israelitenii devotați revin în pomenirea lui Moise și David. Se stâng tradițiile, le încorporează în „A doua lege“. Conține vorbiri atribuite lui Moise și renașterea vechii credințe. Cartea Deuteronomiei e o mare carte în istoria omenirii. Concepția despre Dumnezeu, lărgirea spiritului de generositate, principiile politice ideale, de drept, libertate, protecția poporului, îngrijirea de avere, instrucția publică, libertatea cuvântului... sunt combinații de înalte idealuri cu metode practice.

Mai trec 3 veacuri și Ierusalimul e devastat de dușmani străini, poporul din nord apol cel din sud e dus în robie.

Erau momente a se întâmpla o groznică tragedie, căci e înfricoșată vederea peirii unei națiuni.

Ce-l păstră însă?

Religia, și religia o păstră organizarea bisericească și ceremonialul.

Legea levitică e muzeul în care se păstrează moaștele venerabile ale trecutului pios.

Profetii au fost reînviatorii mozaismului și explicatorii lui. Intre profetii și preoți, cu tot scopul lor comun, era mare antagonism. Și profetul ca și preotul sunt în slujba religiei spre același scop. Preotul are o putere supranaturală, căreia-i slojește prin ritual. Profetul stă ascuns, nu înfățișează culturi, nu propăgandă doctrine, sisteme. Rolul lui este a distruge „cultul“. Baza lui e dreptatea, codul etic al preotului se deosebește de al profetului. Preotul ține la formele bisericești, pe care le apără. Pentru profet, bine e ce crede și știe că e bine. Pentru preot neobiceiuitul e orice și ori unde păcat. Preotul chiar prin aceasta se caracterizează.

Pentru profetii religia nu e formă, e viață individuală și personală, mai mult decât eclesiastică și ceremonială. Profetii evreești au socotit, că a da pâine celor flămânzi e mai mult decât a posti, a slobozi pe cei apăsați e mai bine decât mulțimea jertfelor.

Să analizăm câțiva pe scurt:

1. Amos.

Trăiește într-o vreme de înflorire comercială. Bogăția poporului contribuie la stricarea simplității vechi. Trăiau în ca-

stele de peatră. Pe marginea mării mediterane erau zilele de vară cu petreceri luxose, cu muzică etc. Era și o viață intelectuală avansată, școli, educație, căți. Din timpul acesta de renaștere, unii în vârstă crede a se fi alcătuit cățile vechi ale sfințitei scripturi.

Nici interesul de religie nu se perdu. Erau 3 temple mari, la cari se strângea poporul spre închinare. Preoții aveau salare mari și în cinstea lui Iehova se aranjau sărbări luxose. Era o vreme de liberalism. Era permis să te rogi cum vrei.

Espansiune teritorială, bogăție, comerț, renaștere literară, instituții religioase bogate, sunt semnele unei mari prosperități și poporul nu stă să socotească, că la petreceri sunt beții și orgii, în biserică corupție și un abis se desfășoară între bogat și sărac.

Aceste lucruri nu se vedeau. Dar în anul 763 — fiind o mare sărbătoare națională în Samaria, poporul cânta pe orice cale să arete că e evlavios. Credeau, că Dumnezeu al lor și în prosperitatea sa vedea un semn de aprobare și o dovadă, că Iehova e al lor. Și drept o dovadă se aranjă muzică, mâncare, dans și beție.

Apare deodată pe scenă o figură străină. După înfățișare și accent părea a fi din sudul împărăției lui Iuda.

Era îmbrăcat ca păstor. Figurile discursului arăta a le imprumuta din limba lui vieții agricole. Avea cântăre în mână și scuturându-o cântă un cântec: Melodia sâmbăna cu cele mortuare. Și se opri din cântec începând dicția. Poporul la început nu i-a luat în seamă cuvântul.

Începu să denunțe națiunile din jur. Poporul e aplicat a auzi blamând pe alții. Se atinse ambiția națională. Dar fu violenț și curajos fredonând cântece funebre despre dușmanii neamului său. E ușor de înțeles urmarea aplauselor mulțimii. Însă îndată schimbă tonul, și sbiciuind reiele care rodeau la măduva vieții încheie zicând:

Eu voi trimite foc peste Iuda

Și voi risipi palatele Ierusalimului.

Și-l blăstămară cu farie, aruncându-i că Iehova e Dumnezeu al lor, care i-a scos din Egipt și li-a fost princișor. Profetul le răspunde: Da, voi sunteți poporul lui, oi El vă va pedepsi. Da, El e al vostru, dar nu poate umbla cu voi, cari nu știți de dreptate. Voi sunteți poporul lui, dar toate popoarele sunt ale lui, și tot răul ce șade asupra vre-unui neam, dela El vine.

Atunci răspunde un glas din mulțime: „Noi așteptăm o zi a Domnului, când va veni să facă dreptate și împărăția noastră va fi vecinică prin tăierea păgânilor“.

(Va urma).

male nu numărău nimica, au ajuns să fie factori în viața publică. „In administrație, — cităm acum, — după decretarea activității (din partea Românilor) cerința supremă e *politica*. Funcționarul administrativ poate să fie păcătos în oficiul său, poate să fie om volnic, leneș, lipsit de conștiință, căci toate păcatele i se iartă, dacă față de naționaliști poate să arate succese. Arestările, ori alte violări ale libertății personale, abuzarea cu puterea oficioasă, etc. în cele mai multe cazuri vin iertate, atunci, când ele se comit în numele politicii. Căci politica e la noi apa cu care se spală toate păcatele. S'a făcut școală din lozinca, cumcă naționalismul, ca direcție dușmănoasă statului, trebuie zdrobit, și cel ce se arată mai viteaz pe terenul acesta, poate fi sigur că primește iertare pentru toate păcatele celelalte...”

Politicii românești autorul broșurei îi bagă vina, că prea mult cochetează cu Viena, așteptând de acolo mântuirea, pe când părerea sa e, că Austria nu poate să dea niciodată Românilor aceea ce le-ar putea da națiunea maghiară. Punctele, ori ideile, pe baza cărora s'ar putea face înțelegerea între Maghiari și Români, ar fi următoarele după autorul broșurei:

... „Imbrățisarea pretensiunilor de limbă, pe cari viața practică și cerințele culturale le arată că sunt de împlinit. Acestea ar fi: În ținuturile românești îndatorirea funcționarilor să cunoască limba română; decisiunile autorităților publice să se înmâneze părților, nu numai în limba maghiară, ci și în cea română; în școlile populare instrucția să se facă în anii primi în limba maternă a elevilor; la ocuparea funcțiilor de stat comitatense și comunale, să fie ținută în vedere după dreptate candidații români, — iar năsuințele maghiare, ca încercări cari și de altcum rămân fără rezultat, să fie întrerupte pe întreaga linie...”

Credința autorului broșurei e, că pe bazele acestea se poate face împăcarea Maghiarilor cu Români. Și în credința aceasta a sa nu-l clatină nici amărăciunea, pe care a provocat-o la Români ordinațiunea „nefericită” de catehizare a contelei Apponyi, asupra căreia se pronunță astfel:

... „Ordinațiunea acaasta, la aparență pare a fi o apucătură tactică, cu ascuțit în contra lui Justh și a celor ce doresc bancă independentă. Anume, Justh a înțeles foarte bine, că o politică de independentă se poate face numai atunci, dacă sunt unite toate forțele națiunii. Austriei și casei domnitore îi impune numai aceea, dacă națiunea pășește unitară în luptă, iar aceasta se poate ajunge numai în urma împăcării cu naționalitățile. De aceea caută Justh o apropiere de naționalități și înțelegerea cu ele. Dar pentru așa ceva Apponyi nu are simțire. El e adictul politicii necruțătoare de putere. Atâta e de preocupat față de naționalități, în urma politicii rele a acestora, încât pentru împedecarea înțelegerei a dat ordinațiunea, care cu drept poate fi dificulată. Și-a făcut socoteala așa, că dacă Justh atacă ordinațiunea, devine nepopular în cercurile maghiare, și prin aceasta grupa celor cu banca poate să fie zdrobită. Ordinațiunea, abstragând dela aceea, că *vatamă autonomia bisericicii gr. ort.*, e și *neesecutabilă*, fiind că dintre preoții gr. ort. 99% nu știu ungurește. Iar aceea nu se poate cere, să propună preoții într-o limbă pe care nu o cunosc. Dispozițiile serioase guverniale ar trebui să respecte, pe lângă punctele de vedere principiare, încă și

stările actuale de lucruri. Dar Români, protestând în contra ordinațiunii, nu trebuie să treacă în esagerări, căci cu mult mai sigur își ajung scopul, dacă în firul protestării își pun politica pe base mai reale. Ordinațiunea lui Apponyi nu are alt rol, decât acela pe care l-a avut ordinațiunea lui Csáky, referitoare la botezare: *se provoacă numai confuzie*. Ministrii cari se duc, au obiceiul să facă astfel de cadouri contrariilor lor...”

Chiar și numai din aceste puține spicuri făcute din broșura dlui Dr. Horváth s'au putut convinge cetitorii noștri, că celce a scris broșura e om cu mintea și cu inima la loc, om care te poate înțelege și cu care te poți înțelege. Dorim, ca oameni de talia dlui Horváth, cu gândire sănătoasă și cu judecată clară, să iasă cât de mulți la suprafață în politica maghiară, pentru că atunci e nu numai posibilă, ci chiar sigură apropierea și înțelegerea între Maghiari și Români, o dorință, care e nu numai a dlui Horváth, ci și a noastră, a celor dela foaia aceasta, cari am propagat totdeauna ideea bunei înțelegeri, firește, pe bazele legii, dreptului și dreptății.

Nici biserica unită nu cedează. Cetim în „Gazeta Transilvaniei”, că în conferința episcopescă ținută în Blaj s'a hotărât în perfectă înțelegere, a păstra și pe mai departe atitudinea de rezistență pasivă față de ordonanța dlui Apponyi în chestia catehizării și a menținerii ordinele episcopesci către catiheti, de a face catehizarea numai în românește. La conferință au participat episcopii dela Oradea și Lugoj în persoană, iar cel din Gherla prin delegat. Au luat parte la consultări și referenții școlari din toate diecezele gr. catolice române.

Adunare populară. Duminică în 12 Septembrie nou se ține adunare populară în Vințul-de-jos, la ora unu d. a. în scopul, ca deputatul naționalist român Dr. Iuliu Maniu să-și facă obișnuita dare de seamă în fața alegătorilor săi. Dl deputat Maniu va fi însoțit și de alți deputați și fruntași ai poporului nostru.

Manevrele de toamnă. Eri, Joi, s'au început manevrele cele mari de toamnă ale armatei austro-ungare, în jurul orașelului Gross-Messeritch, în Moravia. Manevrele sunt conduse de A. S. Moștenitoriul de tron Francisc Ferdinand. Pentru a participa la manevre a sosit și Maiestatea Sa, Împăratul și Regele nostru Francisc Iosif la Gross-Messeritch, Mercuri pela amiază, iar după amiază a sosit Împăratul Wilhelm al Germaniei, care ia parte ca oaspe la manevre. Împăratul Germaniei a fost așteptat de moștenitoriul nostru de tron la Iglau, de unde au venit ambii în automobil la Gross-Messeritch. Întâlnirea celor doi împărați a fost foarte cordială. Sara a fost prânz mare, dat în onoarea Împăratului Wilhelm, la care au fost invitați și ceilalți oaspeți ai manevrelor, între cari se afla și șeful statului major român, generalul Crăiniceanu. Atât Monarhului nostru, cât și Împăratului Wilhelm, i s'a făcut primire frumoasă în Gross-Messeritsch. Acestui din urmă și la Iglau, unde l-a bineventat la gară primarul orașului, între sgomotoasele aclamări ale publicului, ca pe credinciosul aliat al Monarhului nostru. Moștenitoriul de tron Francisc Ferdinand a făcut cunoscut suveranului german planul manevrelor, în care se cuprind și unele inovațiuni, față de cari Împăratul german manifestă mare interes.

Cronică pedagogică.

Insemnătatea familiei pentru educațiune.

de G. Fl. Preșmereanu.

E foarte justificată teama, ce o inspiră bărbatilor mari relele și scăderile societății de azi. Nu fără motiv să și aud pretutindeni plângeri despre starea de decadență morală a generațiilor mai nouă, cari în butul culturii tot mai înaintate, devin tot mai egoiste și mai poftitoare de plăceri, cu un cuvânt, se apropie tot mai tare de prăpastia degenerării morale.

Constatată această stare de patologie morală, ni se impune datorița a căuta cauzele acesteia, pentru ca astfel mai ușor să putem afla și remediile potrivite pentru sanarea răului.

Se știe că, în parte mare, aparițiile acestei stări bolnăvicioase morale, sunt efluxul sistemelor greșite de educațiune, de cari se împărtășesc membrii societății de azi.

Intrucât apoi lucrarea educativă se desfășură parte în școală ca instituțiune proprie de creștere, parte în familie, și scăderile, de cari suferă societatea modernă, le vom căuta parte la vatra familială, parte în sistemul de educațiune, ce se practică în școlile noastre populare.

Dată fiind împrejurarea, că societatea pe cât are lipsă de oameni învățați, pe atât ea trebuie să-și crească și oameni de cinste, folositori intereselor ei și statului, la care ea aparține, natural, că trebuie să caute să promoveze prin instituțiunea sa, care este școala, dar mai ales prin educațiunea din familie, creșterea de astfel de membri.

Mă voi mărgini în cele următoare, numai la înșirarea diferitelor scăderi, de cari suferă educația în familiile noastre, și aceasta nu atât din motivul, că școala și-ar îndeplini în mod corăspunzător datorița sa educativă, despre care bine știm că sub cuvânt că ea are numai să continue și să desvolte lucrarea începută în familie — în mare parte lasă sarcina aceasta pe seama familiei — dar mai ales din cauza, că nici educația din școală nu poate isbuti, fără a se fi pus o bază solidă deja în familie și fără a se fi stabilit o legătură strânsă între aceasta și între cea câștigată în casa părintească.

E o apariție aproape generală, în familiile noastre, lipsa de interes față de educația copiilor. De regulă în cele mai multe familii nici nu se pricepe această artă, ba grija ei părinții o lasă în sarcina dascălilor, meditorilor, pentru ca astfel să-și poată căuta mai comod de plăcerile și petrecerile lor. Aceasta e regulă la familiile bogate; pe când celor sărace, cari își cheltuesc toată energia în luptă pentru agonisirea pâinii zilnice, și cărora grijile cele multe le absorb orice plăcere, nu le rămâne timp la dispoziție, pentru a se ușura de sarcina ce le-o impune datorița într-o a-și crește și educa copiii.

Sub diferite pretexte căutând apoi și școala, după cum am zis — să se lăpede de această sarcină, și căutând învățătorul din motiv, că — învățământul public n'are nici mijlocul, nici dreptul a se îngera în afaceri, cari regulează viața elevului în viața familială, — a-și mărgini activitatea între cei patru pereți ai școlii, natural, că o controlă cât se poate mai severă în relațiunile sociale ale elevilor, atât în, cât și afară de familie, se impune părinților ca cea mai mare datorie a lor.

Intrucât școala ar cerea să și mărginească activitatea la simpla instrucțiune, întinzându-le elevilor masa încărcată cu tot felul de bucate culese de pe sgrul întins al științei, pentru ca școlarul să și astâmpere foamea după învățătură, întru atât familia e chemată a suplini golul rămas în sufletul elevilor, prin cultivarea caracterului cu toate însușirile lui frumoase, precum și a manierelor acelor, ce trebuie să le observe în societate, întrucât n'a avut loc aceasta în familie.

În cazul acesta zic nu-i rămâne decât familiei să continue munca începută de ea și să ducă mai departe temelia deja așezată la viitorul edificiu al caracterului copiilor, deprinzându-i cu ce e bun, drept, nobil, cu rădăcina, curățenia, simțul de datorie, muncă regulată, iubire de adevăr și dreptate, tot atâtea însușiri, cari condiționează orice progres în familie ca și în școală, familia cea mare, având ca prin aceasta să se clădească mai departe pe temelie sigură, pusă în casa părintească, și să se completeze olădirea idealului personalității omenești.

Cuprinzându-se în caracter toate însușirile ce trebuie cultivate în sufletul copiilor, atenția părinților va trebui să se îndrepte în primul rând asupra formării

aceuia. Prezentând el natura omului, în cea mai sublimă formă, e firesc, că prin dobândirea lui se rezolvă întreagă problema educațiunii.

Pentru dobândirea acestuia, nepunându-se stabili regulile anumite, ci fiind un rezultat al tuturor pașilor întreprinși în viață, părinții datori sunt a nu lăsa să treacă nici un moment necontrolat din viața copilului. Nu vor face nici o concesie și nu vor lăsa nepedepsită nici o faptă rea, căci felul cum copilul îndeplinește un lucru, fie cât de mic, nu e indiferent și nu rămâne fără rezultat și urmări simțitoare.

Legea mehanică despre cauză și efect are valoare și în morală și deci nu există idee, sentiment sau faptă care să nu influențeze asupra datinilor și felului de a lucra al copilului, cu un cuvânt asupra caracterului său.

Nu se poate deci din destul condamna indiferența unor părinți, cari nu controlează motivul faptelor copiilor, mărginindu-se pe lângă o apreciere numai la suprafață, dacă peste tot se ține cont și de aceasta în familie.

Aceștia nu sunt în clar cu faptul că în împrejurările vieții, caracterul joacă rolul principal.

Să caute a lua pildă dela acei bărbăți cari în lipsa de averi, poziție, rang etc., s'ar părea, că n'au nimic în lume, dar cărora de fapt în caracterul lor nepătat, integru, le este dat cel mai mare tezaur. Ei nu-și dau sama, că o minte sănătoasă trebuie condusă de bunătate, nobleță de inimă. Cât de dureros e a constata, cum azi bărbăți de cultură intelectuală înaltă nu dau nici o garanție despre curățenia caracterului lor moral, ba din contră prin purtarea servilă față de cei mari, cât și prin ținuta lor necruțătoare față de subalternii lor, însușii desgust.

Obrăția acestui viciu trebuie căutată în educațiunea defectuoasă din familie, unde părinții crezând că bogăția stă în legătura necesară cu mărimea caracterului cultivă acolo iubirea de arginți, încurajează năzuința copiilor la poziție materială aleasă, uitând că tocmai câștigul exagerat de bani este care împedecă formarea unui adevărat caracter.

Rareori un bogat este cruțat delux, deci și de viciile, ce isvoresc din acesta, prin urmare nici caracter intact nu vom putea afla la acesta.

Din contră, un bărbat, fie și sărac în bunuri lumești, poate să-și câștige stima și respectul altora, prin virtutea, bunătatea, sârguința sa. În aceasta stimă află el o răsplătă cuvenită, căci buna reputație, vrednicia sa mai curând sau mai târziu trebuie să iasă la iveală, și tot astfel nici însușirile bune nu pot sta mult ascunse.

Chiar și numai în satisfacția ce o simte în conștiința datoriei împlinite, îi este dată o răsplătă pentru îndurarea multelor neplăceri provenite din aprecierile greșite ale lumii. (Va urma).

La începutul anului școlar.

Nu mai câteva zile ne mai despart până la deschiderea școlilor. Frământări intensive își fac loc în sânul învățătorimii române. La căminul liniștit al școlii române își fac intrare tot mai mult interesele mărunte de multe colori și năsuințele eterogene ce subsapă la edificiul național al școlii române.

Școala română națională, ca instituțiune culturală de prima forță, va trebui — cu mijloacele de cari dispune — să pună chizășia unui viitor tainic, durabil întru conservarea sentimentelor noastre românești. Numai școala cu ale sale întinze binefaceri poate da deplină garanță pentru progresul și bunăstarea materială a poporului nostru. Poate că nici un alt popor nu are atâta trebuință de școală, ca poporul nostru românesc.

Indiferența — în marea măsură a poporului nostru — față de instituțiunile noastre culturale, a cauzat în multe comune și ținuturi românești decadența culturală în stratal poporațiunii, în urma cărei împrejurări poporul nostru nu poate ține concurență, nici culturală, nici economică, cu alte popoare, cu noi conlocuitori, de altă limbă și lege.

De aceea, prin rândurile de față ne întorcem privirile mai mult către părinți. Până când părinții copiilor nu vor fi cuprinși de adevărata dragoste ce trebuie să o aibă față de școala română, până atunci nici educatoriul nu vor putea și n'or fi în stare să-și îndeplinească greaua lor misiune în apostolatul luat asupra-le.

Dacă părinții își vor trimite copiii la școală numai de frica pedepsii, dacă părinții vor șovăi la tot pasul împotriva școlii, dacă fără tragere de inimă și mai mult de sălă vor prevedea pe pruncii lor cu reușite necesare de școală, — atunci învățătorii vor trebui să poarte un con-

tinuu răsboiu de disciplinare în contra celor renitenți sau nepăsători, devenind astfel școala mai mult un tribunal de corecție decât institut de educație.

Căutați protocoalele de clasificare și absenții dela finea școlii, ca numărul absenților e mare. Absențe cu și fără îndreptățire. În fața acestor neajunsuri trebuie să mediteze și să-și ridice cuvântul oricare om de bine.

Numai prin închegarea rândurilor noastre, numai alimentări de propriul îndemn spre înfrățirea unei culturi avansate — putem îngriji ceea ce am înțeles de decenii. Familia ca primul factor educativ nu trebuie să-și uite de îndatoririle ce le are față de școală și marea societate. Iar învățătorii la rândul lor să vor arăta niște factori, ce își cunosc chemarea față de neam și față de stat. Căutăm în finală vor trebui să aibă deapănare în inima lor delul de a sădi virtuți creștinești neperitoare în sufletul tinerei generații și susținerea nimbului religiosității în popor, căci nu e permis să uităm cuvintele învățatului Draper, care zice, că:

„Națiunile cari cad în abisul nereligiei nu pot fi altfel decât anarhice. Câteva timp tendința lor spre explozie poate fi oprită prin o aspră aplicare a forței, dar aceasta este numai un paliativ, nu un remediu. Putrefacția socială își urmează drumul, pătrunzând din ce în ce mai adânc, până când atacă și acele instituții pe cari națiunile să sprijinesc în deosebi.”

Ținând samă de aceste necesități și îndatoriri ce privesc de aproape atât familiile singuratice, școala, cât și întreaga societate, — dăm ca noul an școlar, ce în curând să înceapă, să reverse asupra-ne din darul său bogat în binefaceri.

Ghimbășanu.

Adunarea „Societății pentru fond de teatru”

În anul acesta „Societatea pentru fond de teatru” își ține adunarea generală în Alba-Iulia, în 19 și 20 Septembrie. Comitetul aranjator din localitate, încredințat cu făcerea pregătirilor necesare, pentru adunarea să fie cât mai succasă, a adresat publicului românesc de pretutindenea următorul călduros apel:

Adunarea generală a „Societății pentru fond de teatru român” se va ține anul acesta în orașul Alba-Iulia, în zilele de 19 și 20 Septembrie st. n. s. c.

Faptul acesta socotit ca și un eveniment, întrucât de zeci de ani nu s'au mai întrunit în orașul nostru adunări mai mari de caracter cultural național, — ne îndeamnă a apela la întregul jurul orașului nostru, pentru a lua parte la numita adunare, socotind că fiind vorba de Alba-Iulia, nu înțeleg nimeni singur orașul, ci jurul întreg, larg și bogat în comune nume românești!

Cu dragoste invităm deci pe fiecare fruntaș și respective pe fiecare Român bineșimțor, la adunarea noastră, la care prilej, pe lângă luarea la cunoștință a stării în care se află ezi „Societatea pentru fond de teatru român”, e dat și o gustă frumusețe clipe de desfășurare sufletească din producțiile artistice ce să vor da.

Binevenit va fi deci fiecare Român bineșimțor, și dovadă de dreaptă înțelegere a îndrumării poporului nostru pentru iubirea și sprijinirea culturii naționale va da fiecare fruntaș prin îndemnul căld cel va da poporului din jur, că în zile de grele încercări să-l îndrepteze la câteva clipe de învioreare sufletească și adăugere de statornicie și nădejde întru ajungerea idealului nostru național!

Intelctuali și popor român! Veniți cât de mulți, pregătite fiind puncte de petrecere și înțelepciune pentru popor a cărui înfrățire în frumosul lui port național și în număr cât mai mare e dorită în prima linie!

Alba-Iulia, la 6 Sept. n. 1909.

Comitetul aranjator.

Concurs.

Pentru ocuparea alor 16 locuri de cvartir gratuit în „Internatul Petran” din Cluj, al „Asociațiunii”, pentru universitarii români, se iese prin aceasta concurs cu termenul de 20 Septembrie n. s. c.

Concurenții vor avea să adreseze petițiunile subscrisului comitet, și să le înstrueze cu:

1. „Index” ca dovadă, că sunt înscriși la vreuna dintre facultățile universității din Cluj, și că au făcut sporul cerut în studii.

2. Atestat de paupertate, însoțit de alte informații referitoare la starea materială a părinților.

3. Chitanță despre plădirea taxei de membru extra-ordinar la Casina română din Cluj.

Petițiunile astfel instruite să se trimite negreșit până la acest termen subscrisului director (Cluj, strada Jókai Nr. 6).

Comitetul „Despărțământului Cluj al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”.

Cluj, la 5 Septembrie n. 1909.

Eugen Pop Păcurariu,
director.

Dr. Valentin Porușiu,
secretar.

NOUȚĂȚI.

În apărarea bisericii. Articollul apărut în z'arul nostru, privitor la chestia cat'hozării, sunt reproduși de toate ziarele din capitala română fără deosebire de partid.

Alegeri pentru consistorul superior din România. În cursul lunii lui Septembrie se vor face alegerile pentru consistorul superior bisericesc, cu care ocazie preoții din țară vor fi convocați în orașele de reședință ale județelor pentru a alege câte doi din ei, ca membri în consistor.

Târg în Sibiu. Târgul mare de mărfuri al Sibiului se va ține Marți, Miercuri și Joi (14, 15 și 16 Sept. n.)

Din Bucovina. Românii bucovineni au hotărât să organizeze număroase adunări populare în centrele românești ale Bucovinei. La adunări se vor face alegerile delegaților comuni. Vor urma apoi alegerile comitetelor districtuale și în sfârșit alegerea comitetului național în adunarea națională convocată de șeful partidului.

Premiul „Nobel”. În Norvegia s'a pornit o mișcare, cu scop de a propune pe Tolstoi pentru viitorul premiu „Nobel”.

Literare. Din povestirile dlui Mih. Sadoveanu au apărut traduceri în mai toate limbile europene. Revista „La semaine littéraire” din Geneva publică, într-unul din numerele sale din urmă, o traducere a povestirii „Istoria unei pălării”, scrisă de nvelistul român mult apreciat.

Ploi și furtune. O ploaie torențială se vestește din mai multe orașe ale României. Asupra Constanței s'a deslășuit un uragan, care a prăbușit un șopron unde se adăpostiseră vre-o 600 de soldați. Au fost scoși de sub dărâmaturi 12 morți și un mare număr de răniți. În București o mulțime de case de prin părțile mărginașe au suferit mari stricăciuni.

Societatea scriitorilor români. Ziarul „Minerva” adresează scriitorilor români următoarele întrebări: Se simte nevoia înființării unei societăți a scriitorilor? Cum s'ar putea organiza realizarea acestui scop cât mai curând? Ce foloase reale ar aduce societatea culturii noastre naționale? Răspunsurile primite se vor publica în „Minerva”.

Expoziție de galie și de iepuri de case se aranjează în Sibiu. Este prima expoziție de soiul acesta în orașul nostru și e întocmită de reuniunea agronomică săsească. Deschiderea expoziției se face mâine Sâmbătă în 11 l. c. Va sta deschisă până în 15 Septembrie în localitățile dela „Casa Societății”, strada Schewis. Expoziția promite a fi una dintre cele mai interesante.

Dela școlile din Blaj. Mare îmbulzeală se anunță dela înscrierile școlare din anul acesta. În clasa a opta gimnazială au fost primiți 68 de elevi. În celelalte clase ale gimnaziului superior aglomerația a fost atât de mare, încât n'au mai putut fi primiți toți elevii veniți din alte părți, pentru că numărul stabilit în lege s'a completat prin elevi cari au mai cercetat școlile blăjene. Părinților nu le rămâne decât să aleagă pe seama copiilor alte cariere, unde se cere școală mai puțină și unde vor găsi o existență tot așa de sigură, dacă nu chiar mai sigură, decât pe carierele intelectuale.

Tipografia reuniunea de cântări din Sibiu, aranjată Sâmbătă în 18 Septembrie n. în sala dela „Unicum” o petrecere împreună cu dans, cu cooperarea orchestrei, conduse de dirigentul corului, dl W. Dusil. Începutul la orele 8 sara. Prețul de intrare 1 coroană.

Iubilen de 25 ani. Culegătorii de litere din tipografia noastră arhidiecezană au serbat Sâmbătă în 4 Septembrie n. jubileul colegului lor Ioan Pinciu, originar din Sibiu, care neîntrerupt a muncit în tipografia noastră timp de 25 ani. Din acest incident întreg personalul tipografiei, constătorii din 16 culegători, în frunte cu conducătorul tehnic, dl G. Poponea, Sâmbătă seara în 4 Sept. n. s'au întrunit la o cină comună în Palatul Consistorului arhidiecezan, unde conducătorul tipografiei printr'un toast măduos descrie meritele jubilarului, câștigat în tipografie, ca muncitor harnic și conștient. Vorbire dlui Poponea răspunde emoționat jubilarului, mulțumind pentru cuvintele calde aduse, iar personalului pentru onoarea ce i-a făcut, aranjând din acest incident o cină comună.

Avis. Am onoi a aduce la cunoștință av. domni învățători, că „întâia carte de cetire” precum și cartea a doua și a treia de Ioan Popescu, au fost aprobate de înaltul minister de culte cu datul de 10 August a. c. Nr. 72038. Dr. C. Popescu protopop.

Dșoara Aurelia Cionca, distinsa pianistă română, va da un concert în Sebeșul săsească mâine Sâmbătă în 11 Sept. n. Programul concertului conține bucăți de înaltă valoare artistică.

La fondul pentru înzestrarea fetelor sărace al Reuniunii meseriașilor rom. sibiieni au mai dăruit: văd. Maria Roge, din prilejul onomasticii, 60 bani; Paul Iovescu (Caransebeș), 20 bani; Istinel Buștea, învățăcel faur, 50 bani; Calina Dimitrievic (Buzău), 20 bani; Achim Manir, căpitan c. și r. penz., 5 cor.; Constantin Liuba, învățător (Lugos) și soția sa Iuliana n. Iovescu, câte 20 bani; Victor Veștemian, prof. (Pitești) 1 cor.; Eugenia Derleav, 20 bani, dșoara Anastasia Veștemian (Pitești) 1 cor. și Eugenia Tordășianu, 10 bani.

Ziarul sârbesc „Pravda” aduce într'un articol laude regelui bulgar Ferdinand pentru politica ce a urmat până acum, dobândind neatârănarea țării sale și titlul de rege al tuturor bulgarilor. O mare mahnire trebuie să cuprindă pe sârbi zice „Pravda”: pe când regele Ferdinand umblă dintr'un colț al Europei în celălalt și vizitează suveranii și pe primii miniștri ai marilor puteri, întreținând legături de prietenie personală și politică cu dânsii, regele Petru al Sârbiei stă la Belgrad și la băile din Ribarat, iar conducerea țării o lasă ministrilor, cari și ei pleacă pe la diferite băi; energia și activitatea regelui Ferdinand ar trebui să servească drept pildă de urmat și pentru alții. Articollul a produs mare supărare celor dimprejurul regelui Petru.

La expoziția de vite de prăsilă a 19-a, pe care „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiu” o va aranja în toamna de față în comuna Săcel, conform hotărârii luate de fruntașii din Săcel, vor fi admise numai vitele locuitorilor din următoarele comune și anume din: Vale, Acliu, Sibieli, Căcova, Orlat, Mag, Gurarului și Săcel.

Avis. Aduc la cunoștință dlilor învățători, că am scos de sub tipar noua mea scriere „Au p'cat la țară”... dialog scris în versuri, preț 30 bani, și se poate procura mai cu ușurință dela Librăria arhidiecezană din Sibiu. Tot de acolo se pot procura și celelalte scrieri ale mele: „Țiganul în căruță” ediția II a preț 20 bani. „Țigănușul cântăre” ediția II a preț 30 bani, și „Seura pe uliță” cu 16 bani. Din cele de mai înainte nu mai dispun deocamdată de nici un exemplar. Em. Suciu, inv. gr. ort.

Mulțamită. Dl Virgil Livianu, șef de birou în ministerul finanțelor și dlul Christea Geagea, român macedonean, st. filosof. în Lipsca, au binevoit în trecerea lor prin comuna noastră a dăruirii fondului bibliotecii școlare câte 1 cor., pentru aceasta li se aduc mulțamiri și pe această cale. Gurarului, în 26 Aug. 1909. Direcțiunea școlară.

Teatru. Astăzi Vineri în 10 Septembrie se va reprezenta o dramă în 4 acte sub titlul „Nuntă în revoluție” cu subiect din revoluțiunea franceză. Măne Sâmbătă se va da a doua oară „Fata Pădurii” operetă în 3 acte, cu dșoara V. Pateky în rolul Cristinei.

Economie.

Foloasele grapei de livezi.

Faptul, că roada livezilor e din ce în ce mai nemulțămitoare, ne îndeamnă să atragem luarea aminte a economilor noștri asupra foloaselor ce ni le dă întrebuințarea grapei de livezi (de mușchi). S'a dovedit, că prin grăpare pe lângă, că s'au îndoit produsele (roada) fânătelor, dar s'au îmbunătățit și calitatea ierbii. Grăparea e aproape de același preț cu gunoarea. Dacă grăpăm și și gunoim, roada e de 3—4 ori mai mare. Gunoarea fără grăpare nu plătește mult. Profesorul Andereg în lucrarea sa intitulată „Cultivarea rațională a livezilor din locuri muntoase”, arată, că o livadie împărțită în 4 părți deopotrivă de mari a dat rezultatul următor: 1. partea negrăpată și negunoită a dat 377 klgr. fân; 2. partea negrăpată, dar gunoită 833 klgr.; 3. partea grăpată, dar negunoită 770 klgr., iar 4. partea grăpată și gunoită 1563 klgr.

Prin grăpare se urmărește scopul de a îndepărta mușchii; de a scormoni (deschide) pământul de așa, ca cei 3 factori dătați de viață pentru plante: aerul, umezeala și căldura să poată străbate neimpiedecați. O grăpă de livezi bună e plug și în același timp și grăpă, de oarece tale iarba bătuată, scoate din pământ rădăcinile putrezite și prin aceasta înfrăurește asupra înolțirii (rămurii) rădăcinilor sănătoase; stărpește o mulțime de insecte stricăcioase; risipește mușunoiile de furnici și de soboli, prin urmare iarba să poată tăia până la pământ. Despre acest folos s'au convins cei cari cosesc cu mașinile.

Cum astăzi neajunsurile sunt multe, nu putem recomanda din destul economilor noștri ca parte singuratică, parte întovărășindu-se să se provadă cu grape de livezi. Noi bucurăm le mijlocul procurarea de astfel de grape bune și folositoare.

Sibiu, 7 Septembrie c. 1909.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”.

Pant. Lucaș
prezid.

Vic. Tordășianu
secretar.

Cărți și reviste.

Date și documente cu privire la istoricul bisericii gr. or. române din Oradea mare, de Nicolae Firu, Arad, 1909, tip. diec. Un vol. de 76 pp. Preț 1 coroană. Se găsește de vânzare la oficiul parohial în Oradea mare (Nagyvárad).

Ceasul, povestirea unui bătrân, de Ivan Turgheniev, traducere din rusește de E. Hodoș, Sibiu, 1909. („Biblioteca Noastră” Nr. 47.). Un volum de 80 pp. Preț 40 flieri.

Au plecat la târg de vite, dialog în versuri de Emanuil Suciu, învățător. Sibiu, 1909. O br. de 23 pp. Preț 30 bani. De vânzare la libr. Arhidiecezană.

Poezii, „Armonii intime”, de Alexandru Sibleanu, Valen de Munte, tip. „N. R.”. 1909. Un volum de 72 pp. Preț 35 bani. Cuprinde lucrările unui tânăr poet mort la 1857 în vârstă de 23 de ani, și apărute sub titlul de „Armonii intime” curând după moartea poetului. Eliția de acum e tipărită sub îngrijirea dlui N. Iorga, cere în prefață caracterizează lucrarea făcută sub înfrăurirea romantismului „a unui cântăreț ce făgăduia mult”. Recomandăm poeziile lui Sibleanu celor doritori d'a ceteri literatură românească mai veche, care e păcat să fie dată cu totul uitării.

„Biblioteca pentru toți” Nr. 485, conțin: șnoave versificate de Victor Bilescu, publicist, redactor la Revista Nouă și la alte reviste literare. Genul acesta de literatură, totdeauna gustat de masa cetitoare, va fi și în cazul de față, credem, primit cu plăcere. Scrise într'un stil ușor, cu versul curgător și tratând motive originale, cercetătorii acestor 101 znoave vor urmări cu crescând interes până la sfârșit partea de haz ce se desprinde din fiecare din ele. Preț 30 bani. Catalogul complet al acestei biblioteci pentru toți, care cuprinde 500 de numere apărute până acum, a se cere la librăria editoare Leon Alcalay București.

Posta redacției.

Ego în C. Poți reflecta la alt post când vrei și când ți se dă ocasiunea în cursul anului. Corect ar fi însă, să împlinești anul acolo, unde ai fost ales.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător din comuna Hărăstaș, se deschide concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în acest jurnal.

Emolumentele împreună cu acest post sunt următoarele:

Salariu de 600 cor. din cari 337 cor. repartiziți pe popor, 80 jumătăți de mieriță de cucuruz dela 80 familii a din 80 fil. didacturii la înscrierea de fiște care prunc, 40 cor. ear restul de 95 cor. din lada bisericii, cuartir în natură și grădina.

Concurenții să-și înainteze cererile înscrise conform legii în vigoare.

Cel ales pe lângă celelalte îndatoriri, este obligat a instrui elevii în cântările bisericesti, a prevedea cu ei în Dumineci și sărbători cântările liturgice în biserică. Drept aceea cei ce doresc a fi aleși să se prezinte poporului în sf. biserică pentru a-și arăta dexteritatea în cântări, ear cuincuenalul numai după 5 ani socotiți dela alegere în postul de aici i se va da.

Informațiuni mai de aproape primește dela oficiul parohial.

Hărăstaș, la 9/22 August 1909.

Oficiul parohial român gr. or.
Georgiu Murășianu Teodor Rad
par. prez. episcop.

Vidi: I. Murășianu
(319) 1—2 protop.

Cassa de păstrare (reuniune) în Săliște.

Convocare.

P. T. Membrii Cassei de păstrare (reuniune) în Săliște se convoacă la ședința

adunării generale extraordinare

conform §. 15 din statutele reuniunii pe Marți (Sf. Marie) în 8/21 Sept. a. c. la 2 1/2 ore p. m. în sala școlii gr. or. române din Săliște, pe lângă următorul

Program:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Modificarea statutelor reuniunii.
3. Propunerea Direcțiunii pentru sporirea părților fundamentale.

Din ședința Direcțiunii Cassei de păstrare (reuniune) în Săliște, ținută la 9 Septembrie 1909.

(322) 1—1

Direcțiunea.

Nr. 13231/1909.

[316] 1—2

Aviz de târg Timișan.

Târgul de țară dela sf. Mihai, anul curent se va ține în Timișoara din 23 Septembrie a. c. până inclusive 27 Septembrie.

Mânarea în târg a tot felul de animale e permisă din 23 l. c. Joi dela 5 oare dimineața.

Timișoara, 19 August 1909.

Dela căpitanatul suprem orașenesc:

Francisc Bec
căpitan suprem.

Medic român în Karlsbad.

Dr. Enea Nicola

dela facultatea din Viena

dă consultațiuni în Karlsbad, Haus

(320) 1—12

„Amelist”.

Nr. 450/1909.

[300] 3—3

Concurs.

Pentru întregirea postului al doilea de învățător din comuna Laz, protopresbiteratul Sebeșului, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt: Salar 1000 cor. din care 800 cor. întregire dela stat.

Învățătorul ales e dator a instrui în școala de repetiție; a face cu copiii de școală cor și a cânta Dumineca și sărbătorile în biserică.

Concurenții să-și aștearnă cererile în termenul indicat subsemnatului oficiu protopresbiteral și până la alegere a se prezenta în biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântări.

Sebeș, 12 August 1909.

Oficiul protopresbiteral.

Sergiu Medean
protopresb.

Redactor responsabil Teodor V. Păcășian.

Conservarea unui

stomach sănătos

consistă mai cu seamă în ținerea, înaintarea și regularea mistuirei și a delăturării incuierilor neplăcute. Un mijloc cercat și pregătit din materiile cele mai bune și mai cu efect, producător de apetit și mistuire, care delătură cunoscutele urmări ale necumpletului, diciei ne-regulate, răcelei și incuierii neplăcute, d. e. arsura în stomach, umflătură, formarea de acid peste măsură și junghiuurile dureroase, e Balsamul pentru stomach alui Dr. Rosa din farmacia lui B. Fragner în Praga.

Atențiune! Toate părțile ambalajului poartă marca legală de apărare.

Depot general: Farmacia lui

B. FRAGNER, furnizor ces. și p. „La vulturul negru”, Praga, Kleinseite 203, Zilnic exp. postale. colțul străzii Neruda. O sticlă întreagă 2 Cor., o jum. sticlă 1 Cor. Se expediază franco în toate părțile monarhiei Austro-Ungare, contra trimerii prin ramburs a Cor. 1-50 o sticlă mică, a Cor. 2-30 o sticlă mare, a Cor. 4-70 2 sticle mari, a Cor. 8—4 sticle mari, a Cor. 22—14 sticle mari. Depozite în farmaciile Austro-Ungariei și la I. v. Török, Dr. L. Egger și I. Egger, farmaciști [344] 19—20 în Budapesta.

Delia Olariu,

profesoară de Muzică își reîncepe în Septembrie orele private în Solo-Canto și Cor după metoda nouă a conservatorului din Viena.

Sibiu, Piața-mare Nr. 17, cat. 1.

(306) 2—3

Dela Librăria arhidiecezană se poate procura:

Ivela, Cântecul Vetrei luminoase. Pentru voce și pian. Se vinde în favorul asilului pentru orbi „Valra luminoasă” înființat de M. Sa Regina Elisaveta a României.

Prețul 2 coroane, plus porto 30 bani.

Epilepsie.

Cine suferă de epilepsie, sgâr-ciuri și alte boale de nervi, să ceară broșura despre aceasta. Se capătă gratuit și franco prin

priv. Farmacia la Lebedă
Frankfurt a/M.

Muschong, Baia Buziaș.

Apă minerală Phönix de Buziaș

vindecă și improspătează. Ajută admirabil la boale de rărunchi și beșica udului, la catarurile cronice de rărunchi, la formări de piatră urinală și la boalele cataralnice ale organelor pentru aer și a organelor de separare. Recomandată de medici. Depozit general în Sibiu la firma Carol Albrecht.

(208) 9—12

Noutate!

Noutate!

Pălării

pentru preoți români, din pluş, calitate excelentă, durabile, ușoare și totuși calduroase, potrivite pentru toamnă și iarnă. Se află cu cor. 10— și extrafine cu cor. 12—.

Mare aprobare

a aflat această nouă introducere la toți Domnii cari până acum au văzut o. — Comande dela Domni din afară contra anticipației de cor. 5 — se primesc până la finea lui Septembrie. Se dorește a se indica, dacă mergea să fie mai lată sau tare ridicată în sus, în forma deja cunoscută. Se vinde numai la:

Carl Niedermaier

(311) 3—3

Palărier

Sibiu Str. Cîsnădiei 33.

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătorie de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY

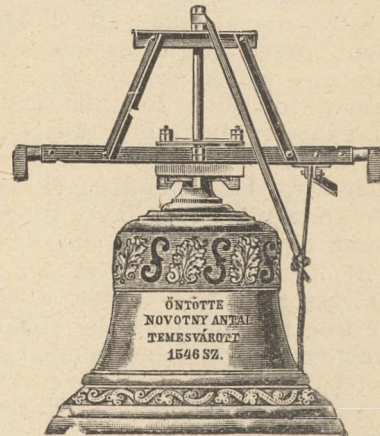
în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanția de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, în data ce clopotele sunt bătute de o lature, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate

(302) 2—52

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fier bătut, ca și spre turnarea de toace de metal. Prețcuranturi ilustrate gratis.

Pentru

Dame

indispensabil!

Cel mai bun mijloc de înfrumusețare

Crema-MARGIT a lui Földes

delațura deja după vre-o câteva zile pistruiele, petele de pe față sgrăbunțele și alte necurății de piele. Netezește încrețiturile feței, fața o înalbește, improspetează și întinereste.

Prețul unei doze mici 1 cor., iar al unei doze mari 2 coroane. ARTICLU SPECIAL DE TOILETĂ: Pudră-Margit 1-20 cor. Săpun-Margit 70 bani. Pastă de dinți Margit 1 cor. Apă pentru față Margit 1 cor. Apă pentru față Margit 1 cor.

Se expediază prin ramburs sau la trimerarea anticipativă a banilor de fabricant:

CLEMENS v. FÖLDES farmacist în ARAD.

Depozit central în Sibiu (Nagyszeben): Guido Fabritius, fabrica de săpun a lui Gustav M. lizer, parfumeria Meltzer, drogueria Carl Morscher, Carl Müller, Pissel & Schmidt, Ervin Rumm-ler; în Agnita: Wilhelm Föhtich; în Sighișoara: A. W. Lingner; în Mediaș: Iosif Obert.

A fi bolnav

e neplăcut, totuși nu e încă o nenorocire, dacă bolnavul în loc să se îndeletnicească cu încercări zadarnice prin mijlocirea de băi, masaje, frecări și altor asemenea metode de vindecă, se servește imediat de acel mijloc radical, care e constat că posedă posibilitatea, de-a improspăta sistemul nervilor, a întări stomahul și indestinele spre o mistuire mai bună, și o influență favorabilă asupra nervosității, neurasteniei, reumatismului, durerilor de spinare și cap, înțepeniri și casuri de slăbiciune, și aceea e

ELECTRICITATEA.

Cine se interesează deci pentru această metodă de vindecă, acela să ne cerceteze în timpul de ordinațiune, când noi cu plăcere dăm orice deslușiri și demonstrăm liber cu aparatul nostru. În cas să nu fie aceasta posibil, atunci e suficient a tăia couponul de mai jos și a-l trimite nouă provăcut cu numele întreg și adresa, iar noi trimitem apoi fără întârziere broșura noastră cu 84 pagini ilustrată „Tratat despre Elektro-Therapia modernă”, gratis și franco în plic închis.

ELEKTRO VITALIZER, inst. ord. med.

Budapesta IV. Károlykörut 2, Mezzanin 51.

Coupon pentru o carte gratuită.

Cătră

Inst. ord. med. ELECTRO-VITALIZER
Budapest, Károlykörut 2, Mezzanin 51.

Rog trimiteți-mi opul pentru domni și dame:

Tratat despre electro-terapia modernă gratis și franco în plic închis.

Numele:

Adresa:

Scrisoare de mulțămită.

Doamna Iosif Csuts, Ilia, scrie în 15 Iunie 1909: Mult stimat Die Doctor! Cu bucurie vă anunț, că cu aparatul am ajuns la un rezultat atât de excelent, cum eu însuși de-abia am așteptat. De-abia acum văd cât de minunat e aparatul, și oricui îl pot recomanda, ceea ce la fiecare ocazie binevenită o să și fac. Înainte de tratament am fost chinată de asemenea dureri, încât nu mai aveam plăcere de trai, toate aceste dureri au dispărut. Insomnia și simțurile de frică nici nu se mai ivesc. Vă doresc din inimă, că Atotputernicul să Vă țină încă mult, ca să puteți veni încă în ajutor la nenumărați suferinzi.

Requisite de scris se pot procura de la Librăria arhidiecezană

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane.